

Nr. 15

Właściciel i redaktor:
w Łodzi
Kwartalnie Mk. 945.
Miesięcznie " 515.
za roznośzenie
55 mk. miesięcznie
z przes. poczt.
Kwartalnie mk. 1160
Miesięcznie " 585
poza Łodzią egz. 16
w Ameryce
1/2 dolara miesięcznie
Konto Pocztow. Kasy
Oszczędności 60.594.
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

**BUDUJMY
OJCZYZNĘ
zgodą i pracą!**

KALENDARZYK

- 15 Pawła i Pastelanka
- 16 Marcęgo P. M.
- 17 Antoniego Opaty
- 18 Kat. Sw. Krzyża
- 19 Henryka B. W.
- 20 Fabjana i Sebast.
- 21 Agni eszki P. M.

REDAKCJA

w ŁODZI
Al, Kościuszki 41
TELEFON 28,

ROZWIÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Niedziela 15 stycznia 1922 roku.

Za terminowe wychodzenie ogłoszeń: ofiar administracja nie odpowiada.

LUNA

Dziś i jutro
Nieodwołalnie

2 dni 2.

BAJKA O MIŁOŚCI

122D

2-ga seria (ostatnia) od wtorku.

Dziś po raz ostatni!

STRZAŁ

Seria II Na bezdrożach życia

oddzielna całość

W rolach głównych: Junosza Stępowski, Węgrzyn,
Osterwina, Smosarska,
Początek przedstawień o 5-ej.

Dziś i dni następnych!

Ułubieniec publiczności, niegrównany
Harry Peel

w swej najnowszej kreacji 6 akt. sensac. dram. p. t.

„Jeździec bez głowy”

Codziennie przedstawienie dla młodzieży z tym samym programem. Początek przedstawień o 2 godz.

**HOTEL
„POLONJA-PALACE”**

w ŁODZI

dobrze ogrzany w dzień i w nocy.

855B

WIEDZMOŚCI POLITYCZNE.

(wp) Na polskim G. Śląsku utworzyły się 3 konsorcja francusko-polskie: Pierwsze obejmuje rządowe kopalnie węgla, drugie huty cynkowe, trzecie zaś banki. Francja pożyczycy

Głosy prasy o przesileniu we Francji.

„Echo National” pisze p. Tardieu, że zarzuty przeciw Briandowi istniały bynajmniej nie z powodu dążenia jego do zawarcia porozumienia z Anglią, lecz z powodu jego zbytnej uступłości wobec Lloyd George’a w kwestji niemieckiej.

„L’homme Libre” twierdzi, że cele polityki Briand’a były dobre i patriotyczne, ale sposób jego postępowania różnił się od wytycznych ustalonych w tej sprawie przez Delcass’ego który prowadził w roku 1904 rokowania z angielskimi mężami stanu.

Herve zauważa w „Victoire”, że sprawcą upadku Brianda jest Lloyd George, a to dzięki swej nieznanymości narodu francuskiego i nieuwzględnienia wskutek tego drażliwości opinii publicznej we Francji.

„Figaro” zarzuca Briandowi, że poszedł zbyt szybko za Lloyd George’em do Angory, Genui i Moskwy.

„Le Radical” pisze, że prawdopodobnie p. Briand zdołałby osiągnąć większość w parlamencie, ale większość ta stanowczo byłaby zbyt mała, by Briand mógł dalej rokować z Lloyd George’em w Cannes jako premier

państwa.

„Berliner Tageblatt” pisze, że niema powodów do przeceniania udogodnień, udzielonych chwilowo tylko przez Państwa Sprzymierzone w sprawie zobowiązań płatniczych. Udogodnienia są tylko chwilowe i zostały zastosowane tylko dla umożliwienia Państwu Sprzymierzonym nowego uregulowania sprawy odszkodowań.

„Kreutz Zeitung” i „Deutsche Tages Zeitung” zaznaczają że nie chwilowe udogodnienia płatnicze ale całkowita zmiana londyńskich warunków może dopiero uzdrowić świat cały.

„Local Anzeiger” stwierdza że przerwanie narad w Cannes jest korzystne dla Niemiec, ponieważ mogą teraz poczynić z własnej inicjatywy propozycje co do gwarancji wypłacalności niemieckich.

„Vorwärts” stwierdza, że postanowienie Komisji Odszkodowawczej jest bardzo doniosłą wskazówką na przyszłość. Jest rzeczą charakterystyczną, że pomimo terminu wypłat niemieckich Państwa Sprzymierzone nie zastosowały żadnych środków karnych.

Polsce marek niemieckich na ogólną sumę 4 i pół miljarde marek.

(wp) Koła rządowe uważają wynik wyborów na Wileńszczyźnie za bardzo pomyslny. Biorąc pod uwagę zimę i uciążliwą wskutek tego drogę, 70 proc biorących udział w głosowaniu jest wyrazem chęci ludności należenia do Polski. Jest to olbrzymi akt manifestacyjny wobec zagranicy. Nikt już nie będzie mógł mówić o komedji wyborczej na Litwie. Duży procent głosujących należy zawdzięczać i temu, że żydzi i białorusini brali również częściej udział w wyborach.

(wp) Min. Skirmunt, w wywiadzie udzielonym prasie zaznaczył, że pomimo obaw ze strony angielskiej iż wskutek ustąpienia Brian

da nastąpi zerwanie zamierzonego układu francusko-angielskiego, kryzys ten prawdopodobnie nie nastąpi. Minister sędzi, że oba rządy przystosują się do zmiany rządu francuskiego. Poincarree nie byłby zapewne nawet przyjął stanowiska, gdyby przypuszczał że nie dojdzie do skutku układ francusko-angielski.

P. Prezydent Ponikowski przyjął wczora delegację urzędników państwowych, która pytywała go o odpowiedź Rządu na memoriał stowarzyszeń urzędniczych w sprawie podwyższenia płac. P. Prezydent przyrzekł, że odpowiedź Rządu będzie zakomunikowana za tydzień (2)

Kolonja Arimana

Ustąpienie Brianda jest to fakt polityczny pierwszorzędnej wagi i jako taki został dostatecznie omówiony na łamach dzienników.

W dzisiejszych kilku słowach musimy podkreślić jeszcze przyczyny i skutki tego ustąpienia, musimy zaznaczyć, iż nie jest to zwykłe ustąpienie ministra lub dymisja gabinetu, nad którą po kilku dniach przechodzi się do porządku dziennego, musimy zwrócić uwagę społeczeństwa, iż chwila opuszczenia przez Brianda fotelu ministerjalnego jest momentem, w którym odwraca się karta dziejów Europy.

Po szczęśliwym podpisaniu traktatu wersalskiego między Francją i Anglią zaznaczyła się zaraz różnica i tarcia, których przyczyną była wogóle przewrotna polityka angielska, a w szczególności przebiegły jej premier, będący zdania, iż teraz, a nie kiedy indziej właśnie, nadszedł czas wprowadzania hegemonji królowej mórz w Europie.

Przeszkadzała tym ambitnym planom Kameleona angielskiego stawała wielka nadsekwana Rzeczpospolita, która mając liczne układy i traktaty z wieloma narodami Europy — stawała mimowoli na drodze srogiego lwa brytyjskiego, ryczącego srodze na obu półkulach o imperjalistycznych dążeniach Francji.

Mimo najwidoczniejszych poprostu prowokacji ze strony apaszów z Forreighu-Office parlament francuski zeszedł na drogę kompromisów — pragnąc nadewszystko utrzymania koalicji, która bądź co bądź uniemożliwiała niemile wycieczki nad Sekwanę raubritterów z Poczdamu.

Dlatego też ludzie tej miary, co stary tygrys, lub Poincarre — którzy nie uznawali kompromisów z zasadami musieli ustąpić łagodnemu Briandowi, mającemu grać rolę waseliny przy angielsko — francuskich tarcjach.

Należy oddać sprawiedliwość ustępującemu premierowi, iż nie zawiódł pokładanych

w sobie nadziei, robił co mógł, aby zakłócić coraz głębsze pekniecia na granitowym bloku koalicji, robił więcej niż mógł... i to go zgubiło.

Skutki kompromisowości Brianda, odczuwała nawet bezpośrednio Polska, czy to w sprawie Gdańska, Wilna, czy Śląska. Odczuwała je tem nie mniej Francja, która posuwając do ostatecznych granic swoją ustępliwość i cierpliwość musiała nieraz wypić gorzkie piwo angielskie — nawarzone jej przez byłego sojusznika z za kanału, zamieniającego się po trochu w zwykłą kupiecką kanallę.

Dalsze istnienie takiego stanu rzeczy było nie do pomyślenia. Kropla, która przeleniała czarę było przyznanie moratorium Niemcom w chwili kiedy Francja potrzebowała pieniędzy na zapłacenie wojennych długów.

Briand więc musiał ustąpić — było to dziejową koniecznością rozstanie. Przychodzi na jego miejsce człowiek, który nie zna kompromisów z sumieniem, nie umie kłamać i do celu idzie prostą drogą.

I w chwili kiedy piszemy te słowa, z za kanału La Manche prawdopodobnie już parzą nad Tamizę z ironicznym zmrużeniem stalowe oczy nowego premiera — budząc w Anglii pewien niepokój jaki zazwyczaj spostrzegamy w zwierzęciu kiedy przygląda mu się... człowiek.

Gdyż nie może ulegać najmniejszej wątpliwości, iż ustąpienie Brianda jest wielką porażką Anglii, jest groźnym brzękiem zerwanej struny, która za mocno „naciągali“ hurtownicy od handlu idealami.

Dla nas wypływa z tego historycznego zdarzenia też pierwszorzędna lekcja: niewolno wchodzić w kompromisy tam, gdzie mamy do czynienia z zasadami.

Zasada lub idea, z której coś niecoś Krauskim targiem możemy ustąpić, albo nie jest zasadą ani ideją i może być jedynie towarem, którego tak wiele na rynku polskim.

Kompromis między Złem i Dobrem jest niemożliwy. Odwieczna walka między temi elementami być musi i błędem Francji było niedostrzeżenie, iż Anglja z olbrzymiami kolonjami sama jest dzisiaj jedynie kolonja Arimana.

A. S.

Po niedoszłej konferencji

Spaliło na panowce.

Delegaci włoscy z premierem Benoni na czele, oraz delegacja belgijska z p. Theunsem, opuścili Cannes Tem samym starania Lloyd George'a o przedłużenie konferencji aż do utworzenia się nowego Rządu Francuskiego spełzły na niczem.

Komisja dla odszkodowań postanowiła też dziś wieczorem powrócić do Paryża. Podobnie i delegacja niemiecka. (R. quiescant in pace P. R.) (2)

POINCARE TWORZY NOWY GABINET

Poincarre zawiadomił dziś Prezydenta Milleranda, że podejmuje się misji utworzenia nowego gabinetu.

Skład gabinetu zostanie ustalony prawdopodobnie w dniu jutrzejszym.

Wczoraj o godz. 7 wiecz. opuścili Cannes delegację angielską, belgijską i niemiecką, wracając przez Paryż do swych krajów. Na dworcu żegnał delegatów w imieniu Rządu sekretarz gabinetu De Carteron. Przed odjazdem delegacji przez dłuższy czas toczyli między sobą ożywione rozmowy.

Lloyd George prosił o przesłuchanie tej konferencji w Cannes nie rozstrzygnięta odszkodowań niemieckich i zabezpieczenia Francji przed napadem.

Lloyd George prosił o wsluchanie w prezesu republiki francuskiej.

W Belgji prasa wita radośnie p. Poincarre go, jako człowieka silnej reki, który potrafi przeprowadzić to, co nie udało się Briandowi.

KRONIKA TYGODNIOWA

Rozmowa Anglika z Polakiem. Armia 250000 80 miliardów oszczędności Krajemy zadlugo albo za krótko Majteczki magistrackie Upadek Brianda

Bogu dzięki, mamy armję z 250 000 żołnierzy złożoną. Burza w powietrzu nieprzewidziana, ale armja jest, armja która będzie nas kosztowała 150 miliardów, mówił polak do anglika, a ta bestja ruszyła ramionami i puszczał kleby dymu z fajki rzekł:

Ja mam sąsiada, który zamierza stać sobie cudowny pałac nad morzem. Pałacu dotąd nie wybudował, a już sobie kupił wspaniałe meble. Ponieważ tych mebli jest bardzo dużo, a pomieszczenia na nie nie posiada, przeto rozstawił nad niemi parasole w kratki czerwone, a sam teraz szuka pieniędzy, żeby za co miał wnieść dla nich odpowiednio lokum, bodajby szope... Co się tyczy pałacu, to czeka, może szczęśliwie wygra na loterii... Kupił też sobie polską milionówkę.

— Dlaczego pan, panie anglik, opowiada mi ta bajeczkę?

— Bo rozumiesz, że te 250,000 wojska za 150 miliardów dla Polski, to ta sama przyjemność, co dla anglika meble bez pałacu. Zbierzecie 80 miliardów daniny, — doliczycie do niej 50 miliardów podatku i plótno zostanie w kieszeni. Czy i na drugi rok chcecie mieć daninę?

— Wy, anglicy, możecie sobie żartować

z obrony granic. Wasz kraj to wyspa, obłożycie brzegi minami i koniec, ale my jakież granice mamy?

Z jednej strony Moskale, a jest ich około 150 milionów, z drugiej strony Niemcy, w liczbie 65 milionów... Do Niemców dodajemy z dobrym apetytem Czechów i zliczmy to razem, wtedy nie bedziesz mówił pan, że wystawiając 250 000 wojska, mamy go dla naszej obrony zawiele.

— Zupełnie się z panem zgadzam, a czy — żebyście mieli 4 miliony, to jużby wasz kraj zabezpieczony był?

Polak drgnął. Cztery miliony wyszedł przez zęby... cztery miliony. Tu ówierć miliona żołnierzy kosztuje sto pięćdziesiąt miliardów, a cóż tu mówić o czterech milionach. Wszak to nie mniej nie więcej ale — wypadaloby coś z górą po 9000 marek rocznie podatku na każdą osobę, dla utrzymania takiej armji. To też oprzytomniawszy troszke, rzekł:

— Ależ to byłoby szaleństwo, mruknął polak.

— Dla czego czteromilionowa armja miałaby być szaleństwem, jeżeli ma się tak groźnych przeciwników z dwóch stron państwa? Ja sądziłbym, że byłoby to nawet zamale, boć przecież jeszcze przed wojną stona wojenna wojsk rosyjskich wynosiła 3.615.000, a niemieckich 2.550.000. Wiemy zaś z praktyki że Niemcy wystawiły 9 milionów żołnierzy, a Rosja 11 milionów.

Wobec takich cyfr cztery miliony polskie byłyby znikomą armją.

Polak zdebial... wszystko, co powiedział

anglik było tak druzgocące, tak prawdziwe, że nic nie ulegało najmniejszej krytyce. Przypomniły mu się słowa Kościuszki, który jako republikanin rzekł:

— Armja nie może stanowić dużego ciężaru dla kraju.

Pociecha polaka, 250,000 armja, stała się czynnik bałecznie znikomym, jakimś drobnym listkiem, który wiatr porwie i poniesie gdzieś o setki kilometrów.

— Cóż mamy robić baknał.

— Co macie robić, nie wiem, ale powiem wam coby zrobił każdy anglik na waszem miejscu. Wystawiłby tyś wojska, ileby potrzeba było do strzeżenia granic od przemysłowików i ileby go potrzeba do utrzymania spokoju wewnątrz kraju. Pieniądze oszczędzałby żeby wrazie wojny były gotowe na wojsko!

Wszak i podczas tej wojny skończył ją nie regularny żołnierz, ale ten, który był po tem zaciągnięty, a nawet wyczerpany. Tymczasem zjedzony pieniądz przez armie rosyjską i niemiecką. Gdybyście zamiast 250 tysięcy stworzyli armie 100 tysięczną, wówczas zachowałibyście 90 miliardów oszczędności. Nawet gdyby zamiast całych 90 miliardów, skarb przeznaczał rocznie na cele wojskowe ści połowe tej sumy, po 10 latach Polska posiadałaby na cele ewentualnych zbrojeń 450 miliardów.

To jest pierwszy punkt, na którym może oprzeć się zwycięstwo, bo do prowadzenia wojny potrzeba trzech rzeczy: pieniędzy, pieniędzy i jeszcze raz pieniędzy.

Dwuletnia służba nie jest za długa, ale aby mieć jak najwięcej żołnierza wypadaloby

Zbrojny ruch na Górnym Śląsku

„Oberschlesischer Kurier“ i „Goniec Krakowski“ donoszą: Dziwne zajście miało miejsce w nocy dnia 10 b. m. na dworcu towarowym w Sośnicy pod Gliwicami. Mianowicie około 200 osób cywilnych, uzbrojonych w karabiny, oraz karabiny maszynowe, zjawiało się na dworcu towarowym i wymaszerowało w kierunku Sośnicy. Padło także wiele strzałów. Dotychczas nie zdołano stwierdzić, skąd ci uzbrojeni mężczyźni przybyli. „Oberschlesischer Kurier“ donosi dalej, że otrzymał podobne wiadomości także z innej miejscowości. Od pewnego czasu krąży coraz uperczywsze pogłoski o niemieckim powstaniu na Górnym Śląsku. Obecnie opowiadają, iż Niemcy przygotowują powstanie pomiędzy 15 a 20 stycznia. Dobrze poinformowane osoby twierdzą, że Niemcy pod hasłem „Kein Pole herein, kein Franzose heraus“ organizują zbrojny ruch na Górnym Śląsku.

Z Rybnickiego donoszą: Niemcy w ostatnich czasach wywożą różne materiały i urządzenia użyteczności publicznej. W grudniu 1921 roku wywieziono z zakładu dla obłąkanych w Rybniku trzy wozy rozmaitych narzędzi i urządzeń. Dnia 4 stycznia b. r. do Raciborza do szopy reparacyjnej na stacji kolejowej wywieźli robotnicy z Raciborskich zakładów kolejowych kilka pasów transmisyjnych. W końcu tygodnia mają Niemcy wywieźć do Raciborza z wojskowego urzędu żywnościowego, znajdującego się tam, kilkanaście maszyn do pisania. Równocześnie donoszą z Gór, że dn. 5 stycznia wywieziono do Raciborza 15 aparatów telefonicznych z tamiejszej poczty.

Dzisiejszy „Polak“ zwraca uwagę na nowe machinacje Niemców na Górnym Śląsku, przede wszystkim komunistów niemieckich, którzy zamierzają wywołać zaburzenia na Górnym Śląsku. (5)

Dzień polityczny.

NIEDOSZŁY ZASTÓJ W POLITYCE.

Rzuciwszy okiem na podane wczoraj w piśmie wiadomości (tłustym drukiem) o trzęsieniu ziemi na Sycylii, czytelnik pewnie wielce się rozradował. Niewątpliwie „pokojowa“ wiadomość. Wszak przez cały okres wojny nie mieliśmy trzęsienia, a jeżeli gdzie i zdarzyło się, to redaktor pisma rzucał wiadomość do kosza, jako mało interesującą. Czytelnik westchnął nabożnie: „gdyby tak jeszcze jaki wąż morski w cieśninie Berynga“—lecz idylliczne rozważania pokojowe rozwiały depesze z Francji o dymisji Brianda. Nowe chmury zbierają się na Zachodzie i o węzu morskim nie prędko jeszcze czytać będziemy,—pisze „Gaz. Warsz.“. (5)

SEJM JESZCZE DWA LATA?

„Goniec Krakowski“ zwraca uwagę, że jeden z najważniejszych punktów mowy prez. Ponikowskiego o konieczności rozwiązania sejmu i rozpisaniu nowych wyborów spalił na panewce. Pod tym względem po-

ślowie okazali się niewzruszonymi. Nie ulega wątpliwości, że w roku bieżącym, a może i w przyszłym, wyborów nie będzie. W następstwie kraj i sejm będą się stawały coraz bardziej obcymi.

„MANCHESTER GUARDIAN“ O GALICJI WSCHODN.

„Manchester Guardian“ zamieszcza wstępny artykuł w sprawie Galicji Wschodniej, w którym pisze: Sa pewne powody dla przyznania Galicji Wschodniej Polsce, pomimo że większość ludności nie jest polską. Stać się to jednak może tylko wówczas, jeżeli Rusini otrzymają tę samą prawa, co mieli w Austrii i że prowincja ta otrzyma autonomię.

OGNIEM I MIECZEM

Do „Journala“ donoszą z Kairu, że adwokat w Aleksandrii postanowili bojkotować towary angielskie i że skutkiem tego kupcy angielscy odwołali poczynione w Anglii obrotunki. Świat przemysłowy w Anglii z niepokojem sledzi ten ruch, który — w razie, gdyby się miał rozszerzyć, poczyniłby handlowi angielskiemu poważne straty. Egipt jest bowiem jednym z nielicznych krajów, gdzie położenie gospodarcze stale się poprawia.

Na mocy stanu oblężenia ogłoszone w Suecie następujący dekret:

„O ile krążące samoloty dostrzegą zbiegowiska, będą rzucały bomby puste, o ile zbiegowiska się nie rozrosną, będą rzucały pociski i rozpoczną ogień z karabinów maszynowych“.

Urzędowy komunikat angielski donosi, że z końcem grudnia zabito 11 Egipcjan; z Anglików nikt nie ucierpiał. Zaburzenia w Kairze trwały dzień cały. Było kilka prób zniszczenia torów kolejowych. W sam dzień Bożego Narodzenia jeden pociąg wykoleił się. Terenem zamieszek jest głównie Dolny Egipt. Od chwili wyładowania wojsk brytyjskich położenie w Tantah poprawiło się. Dokonano licznych aresztowań w Kairze i Aleksandrii. Wojska obozują pod Suzczem i Port Saidem. (2)

Sejm wileński według zawodów.

Według zawodów skład sejmu przedstawia się jak następuje: duchowni — 9, dziennikarze — 7, prawnicy — 9, inżynierzy — technicy — 3, lekarze — 3, aptekarze — 2, nauczyciele — 4, handlowcy — 2, kolejarze — 3, urzędnicy — 6-7, felczer — 1, prezes. seimików — 2, wojskowi — 2, dyrektor banku — 1, studenci — 2, rolnicy ziemianie — 49. (2)

Polityka angielska bolszewików

„Goniec Krakowski“ pisze: „Daily Herald“ zamieszcza tekst rzekomej umowy, zawartej w październiku pomiędzy atamanem Petlurą a Sawinkowem. Na mocy tej umowy Sawinkow uznaje niepodległość Ukrainy i przyrzeka powstaniu ukraińskiemu pomoc pieniężną w kwocie 30 milionów mk. oraz broń, dostarczoną przez Francję organizacjom wojskowym, pozostającym pod kierownictwem Sawinkowa. Petlura zobowiązuje się natomiast do popierania antybolszewickich oddziałów rosyjskich, tworzących się na terytorjach ukraińskich, okupowanych przez bolszewików. Ostatni punkt miał opiewać, iż w razie jakiegokolwiek konfliktu pomiędzy Petlurą a Sawinkowem — rozstrzygającym jest postanowienie Naczelnika Państwa Polskiego (?), którego obaj uznają za arbitra (?).

„Daily Herald“, jak wiadomo, jest piśmie pozostającym na żołdzie bolszewickim. Rozmyślnie więc zestawia nazwisko Naczelnika Piłsudskiego w związku z tym układem, chcąc w ten sposób podtrzymać klamliwe wersje bolszewickie, jakoby Petlura i Sawinkow byli przez Polskę popierani. (7)

ograniczyć się na rocznej służbie, — będzie to żołnierz mniej urobiony, ale go będzie więcej. Po za tem postarajcie się o pewne, a silne przymierza, te wam większą nienaruszalność dadzą waszych granic, niż owa 250,000 armja.

My jednak wszystko szyjemy na wzrost, albo za krótkie, nigdy nie liczymy się z miarą.

Do Łodzi nadszedł cały transport ubrań z daru amerykańskiego. Ubrankami temi zajął się magistrat i ogłosił w szkołach, że na każdy oddział szkoły powszechnej przypada całkowitych ubrań pewna ilość. Ubranka te są płatne coś około 70 marek, pozatem darmo dawał czapki i inne drobiazgi.

Mieć za 70 czy 75 marek ubranko to przecież w tych czasach nie byle wygrana. To też rodzice złożyli w szkołach oznaczone sumy, które nauczyciele przelali potem do kasy magistrackiej, albo też i sami rodzice to czynili.

Po pewnym czasie owi uczniowie otrzymali ubranka. Majteczki do kolan i bluzki, ale wymiar był taki, że wątpimy, czyby to ubranko mógł przywziąć dwuletni chłopczyk.

Co za kpiny z ludzi?

Wszak do szkół początkowych przyjął ją dzieci między rokiem 6-ym a 7-ym, więc skądby się wzięli tu malcy dwuletni?

Chłopiec przyniósł do domu ubranko nie wiedząc, co z nim zrobić? O tem żeby można bodajby na tydki wciągnąć owe dwie nogawki nie ma mowy.

Chłopiec w płacz.

Ojciec doń powiada:

— Nie płacz, za 15 lat dojrzysz, i gdy

wstąpisz w związki małżeńskie będziesz miał dla swoich dzieci. Dobroczynność amerykańska jest zarazem praktyczna, chce być jak najdłużej podziwiana, więc jeszcze do drugiego pokolenia ma starczyć.

Mówią jednak, że te ubranka szyte są w Warszawie; a to inna rzecz, że się tam tak bardzo materiał po przebyciu drogi morskiej z za Atlantyku skurczył.

Jeżeliśmy armję polską przedłużyli za bardzo, tak, że wydaje się nam, jakby jej brakło szelek, to zato skróciliśmy ubranka dla dzieci szkolnych, które w nie nigdy się nie przystroją.

I stanęła mi przed oczyma owa rasa angielsko saksońska, która w części znacznej załadnia też Stany Zjednoczone... Dziwnie wyrobiony u nich jest zmysł polityczny i handlowy.

Przybyłe wieści z Francji powinny nasz kraj ubrać w ogólną narodową żałobę.

Szczerzy przyjaciel polaków Briand, upadł ze swoim całym gabinetem. Najlepszy synojczyzny, broniący jej jak lew swoich obszarów padł, ogmatywany zrcznymi manewrami Lloyd George'a

I ten jeden z najrozumniejszych francuzów złożył bez szemrania na niewdzięczność Francji swój mandat, bo tego interesy jego Ojczyzny wymagały.

Nie był to ani Wojtek ani Bartek, ani Ignac, ani Wincenty, był to człowiek genialny, znakomity mąż stanu, którego nazwisko historia złotymi zgłoskami wydrukiła na swoich kartach.

Nietylko francuzcy dziejopisarze to uczynia, lecz i polscy, a prasa polska, jako wzór obywatelstwa będzie go po wsze czasy wykazywała.

Gdyby miał u nas upaść taki Briand, jużby to powstał krzyk i narzekanie!

Tu nie chodziło zapewne o ogromne straty 11 lub 15 tysięcy kilometrów ziemi, tu chodziło o pewne tylko formalności.

Czy Briand miał się potrzebę tłumaczyć z traktatu angorskiego?

A teraz co powie Anglja na to wszystko?

Czy niedawno wspólnik Francji o zwycięstwie nad Niemcami oceni to co się stało z etycznego stanowiska, czy przejdzie nad tym faktem do porządku dziennego, jak nad zwykłym interesem handlowym?

Lloyd George musiał zwalić ten gabinet. Trzeci to już z rzędu gabinet w styczniu obalony... Lloyd George jako zwycięzca tryumfuje On dziś wszechpotężnym mistrzem polityki na szachownicy, gdzie się rozgrywają losy świata ale bodaj czy nie jestto pyrosowe zwycięstwo!

To pewne, że początek roku upadkiem Brianda przyniósł nam — polakom największą stratę, jakąśmy mogli ponieść w polityce zagranicznej.

Polska czując Brianda, jako rozumnego i sprawiedliwego obrońcę swoich interesów, powinna uczcić go adresem podpisany przez wszystkie korporacje i zrzeszenia, ciała naukowe i artystyczne. — Spodziewamy się, że ten głos zasłuży na uznanie ogółu.

XX

Przemysł i handel

— Biuletyn warszawski z dn. 14 dn.

4% Listy ziem
za 100 rub 282 287
1% m Warsz. 17350
5% obl. m. warsz. —

Dolary St. Zjed. 2862 2892
Marki niem. — 16,25
Franki franc. —
Funt 12150 12175

Czeki i wpłaty.

Belgia —
Berlin 16 16, 25
Gdańsk 16 17,50
Petersburg —

Londyn 12250 12350
Nowy Jork. 2885
Paryż 258 240,50
Wiedeń 42,75

Akcje:

Bank hand. —
Dyskont: 2625
Kredyt. 2750 2800
Zjed. z. pol. 990
Cukier —
Drzewo —
Lipow. 2875 2875

Ostrowiec 4650
Rudzi 1880
Starachowice 3870
Zyrardów 52000
Borkowski 1175
Zegluga 1465
Jabłkowski 1115
Nafta 1825 1800

A JEDNAK ZNIŻKA CEN MĄBIĄŁU.

(ph.) W związku z panującym ciepłem jak też i z powodu wstrzemięźliwości konsumentów spadły dość znacznie ceny na mąbią, zwłaszcza na masło, które z 1300 (grudzień) spadło już na 900 i 800 marek za tona. Po-

prawił się również jego smak i gatunek. Staniało również dość znacznie mleko i zaczynają się też tu i owdzie pokazywać świeże nie wapnowane jajka. (5)

KREDYTY.

(ph.) Ministerjum przemysłu i handlu rozporządza ulgowym kredytem do wysokości 800 milionów mk. na potrzeby przemysłu wydobywczego i przetwórczego. Informacje o warunkach uzyskania pożyczek otrzymać można w departamentach przemysłowym lub górniczo-hutniczym ministerjum (ul. Elektoralna nr. 2) lub w wydziałach przemysłowych wojewódzkich i w urzędach górniczych. (5)

Komunikat.

— Podziękowanie.

Towarzystwo Schlösserowskiej przeda ni bawełny i tkalni w Ozorkowie ofiarowało na rzecz inwalidów wojskowych kwotę 750,000 marek na ręce pana Generała dowódcy Korpusu Łódzkiego, który kwotę tę przekazał za zgodą ofiarodawców towarzystwu opieki nad inwalidami na Województwo Łódzkie.

Za tak hojną ofiarę składamy gorącą podziękę towarzystwu Schlösserowskiej przedsiębiorstwa bawełny i tkalni w Ozorkowie, ak również panu generałowi Rządowskiemu, dowódcy korpusu, za łaskawe pośrednictwo.

Za towarzystwo opieki nad inwalidami członek-sekretarz Stefan Korasz, prezes ks. prałat Wiktor Biłski. (2)

— Piękny i chwalebny przykład

Sekcja sportowa cyklistów przy towarzystwie Rzemieślniczym „Resursa Rzemieślnicza“ urządzając w dniu 5 stycznia w lokalu Resursy opłatek, nie zapomniła i o potrzebach szerszych, społecznych i złożyła na sprawę plebiscytu jedenaście tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt rubli na rzecz braci wileńskich. Piękna ta ofiara Sekcji Cyklistów powinna służyć jako przykład dla innych instytucji. (3)

— Z Koła Polek

Koło Polek składa serdeczne podziękowanie za ofiary w postaci darów gwiazdkowych właścicielom następujących firm: Bogusławska, Müller, Cosel, Altman, Ostrowski, Urbanowicz, Walman, Janiszewski, Firma Spiess nadesłała mydła i pasty do zębów za 10.000 mk. Firmy te z życzliwością odniosły się do celu kwesty, jedynie firma Woźnica w ordynarny sposób potraktowała kwestującą.

Koło Polek urządziło choinkę dla 10 p.a. i ofiarowało 600 fantów loteryjnych; dla 28 p. zamiast choinki złożyło 15,000 mk.; 1 stycznia urządziło choinkę dla dzieci inwalidów w siedzibie przy ul. Gdańskiej 29. Każde z dzieci otrzymało sztukę odzieży i paczkę łakoci i podwieczorek.

Zebranie ogólne Koła odbędzie się dn. 17 b. m.

BRAND-KINO
Piotrkowska 72.

Ostatnio dwa dni!

JEJ KAPRYYS

Dramat w 6-ciu aktach wylworni „Seiznik“ w New Jorku ze znakiem Conway Tearle

BRAND-KINO
Piotrkowska 72.

127B1

Kino Popularne
Konstantynowska 16.

BAREE syn WILCZYCY

Dziś i jutro — obraz bardzo zajmujący

Monumentalny
Dramat w 5-ciu
dużych częściach.
126D

Trojka

Tow. Akc.
Łódzkiej Fabryki Nici.

Sprzedaż wszelkich nuremów naci Towarzystwa Akc. Łódzkiej Fabryki Nici: matowych i glansowanych

„TROJKA“, „ZEGAR“, „DRAKON“, „SŁONECZNIK“
po 200, 500 i 1000 yards

tylko dla hurtowników u
C. PADOWICZA, Łódź, Południowa nr. 11.
124P1

Zagubione dokumenty:

Szymańska Kamila Brás zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi	319-3
Henryk Gudler zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi	522-1
Rakowiecki zagubił portfel z gotówką i dokumentami Łaskawy znalazca zechce za trzymać gotówkę a dokumenty zwrócić do Administracji Rozwoju	95-1
Sztajer Rudolf Piotrkowska 253 zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi	330-3
Nikolaj Kupś zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi	252-3
Łuczak Leon zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi	338-3
Marcinkowski Stanisław zagubił portfel zawierający kartę bezterminowego urlopu wydaną przez P K U 28 p p świadectwo szoferskie wydane przez D W S S O Łódź zaświadczenie szofera otrzymane od kap Bauerfeinda	275-1
Malinowska Marja zagubiła dowód osobisty oraz metrykę urodzenia w Wierzbniku i kartę meldunkową	—1

Miller Aleksander zagubił paszport rosyjski wydany w Tomaszowie	289-1
Szymańska Wiktoria zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi	284-1
Szyndler Julian zagubił paszport niemiecki wydany w gm. Dobra	240-1
Wajdner Adolf zagubił kartę bezterminowego urlopu wydaną w Kutnie	244-1
Zagubiona torebka z dowodem osobistym wydanym przez P K P Łódź-Kaliska na imię Pelagji Brodziak Łaskawy znalazca raczy oddać za nagrodą na stacji Łódź Kaliska do warsztatu elektrotechnicznego	280-3
Zielńska Teofila zagubiła paszport rosyjski wydany w Kijowie	286-1
Zylberberg Cyrla Lipowa 3 zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi	256-1
Zagubiono dowód osobisty kolejowy wydany przez naczelniaka Łódź-Depo-Kal na imię Marjana Mardyli	512-2
Mendelson Mindla zagubiła paszport niemiecki wydany w Włocławku	295-1

Dr. S. KANTOR
specjalista chorób wenerycznych i skórnych.
Ul. Ewangelicka 2. Godz. przyjęć od 9-2 i od 6-8.
Paźnik od 5-6.

Kupuje meble
dywany, maszyny do szycia iustrą, ubrania, plusze oraz sprzęty domowe A. WAJCMAN Dzielna 19 w sklepie.

Choroby weneryczne i skórne (dla kobiet i dzieci)
Dr. Marja (129P6)
JOZEFOW -- LEWINSONOWA
G. prz. od 5-7 pp. dla biednych od 2-3 pb. CEGIELNIANA 6

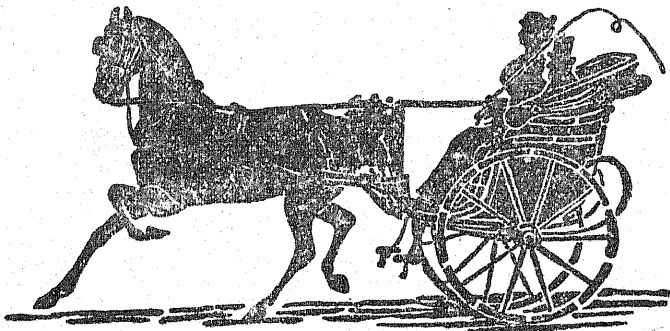
45K

UCZELNIA PRAKTYCZNEJ HANDLOWOSCI
KAROLA 8 PAWŁA KINA KAROLA 8

Księgowość gruntownie i praktycznie.
 Stenografia najłatwiejszego systemu.
 Wszelkie nauki handlowe.
 Języki.

Wytwórnia pojazdów najnowszych fasonów

I. KULPIŃSKI

Cegielniana 62, vis à vis Teatru Polskiego, firma egzystuje od roku 1812.

Posiada stale na składzie gumy czerwone i białe, dobroci przedwojenne. Powozy, karety, amerykańskie, dwukółki, wolanty, bryczki i sanki. Przyjmuje wszelkie odnowienia obścielki, Oddział budowy karoserji samochodowych. 753

Lecznica Lekarzy Specjalistów

Piotrkowska 17, (drucie podwórce)
 przyjmuje chorych we wszystkich specjalnościach
 — od 9 ej do 5 ej popoł. —
 Cena za poradę 300 mk. 103P

Dz wió się trzeba, a jednakże jest prawdą,

że firma **SZMECHEL i ROSNER**, Łódź, Piotrk. 100 i filja 160 sprzedają teraz podczas wyprzedaży bajecznie tanio: Modne palta damskie 15.500 12.500, Suknie 5.500 4.500, Spódniczki 2.500 1.500 paletka dla chłop. i dziewcz. 700, 6000 3.10 Eleg. suknie z welny i garbard. 15.000 12500

Jasionki 22,000, 18,000. 76P1

Wielka Wyprzedaż sezonowa.

W firmie **Szmechel i Rosner** Łódź Piotrkowska 100 i filja 160 wyprzedać się wielkie zapasy garderoby męskiej, damskiej i dziecięcej, towary lokcyjne, bielizna i białe towary po bajecznie tanich cenach.

Modne palta damskie 15.500 12.500
 Suknia damskie 5.500 4.500
 Spódniczki 2.500 1.800
 Męskie jesienki 22.000 18.000
 Eleganckie suknie z welny i garbard. 15.000 12.500
 Paletka dla chl. i dz. 7000 6000 5000. 53P3

Wyższa szkoła kroju i szycia „JOZEFINY“

Nagrodzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie złotym medalem w Belgji srebrnym i dyplomami uznania

ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 163

Kursy wyższe i niższe Metoda kroju podług systemu francuskiego i angielskiego Gruntowna nauka pasowania nie mie zenie upinania. Dla początkujących przyłoto wawczy kurs szycia. Przy szkole duża pracownia sukien gdzie uczennice nabierają wprawy i gustu specjalny oddział artystycznego haftu i rysunków Po złożeniu egzamina w Cechu otrzymują patenty cechowe, lub świadectwa prywatne Na miejscu duża wybiór. manekinów

EGZYST. OD R. 1905.
FABRYKA ARMATUR I ODLEWNIĄ METALI
K. DAWIDCZYŃSKI i S-ka
 w ŁÓDZI, ZAKĄTKA 65.

Poleca ze składu: armaturę gotową, żelazną i metalową, wszelkich wymiarów.
 Przyjmuje zamówienia na odlewy: z fosforbronzu, sżiżu, mosiądzu, ołowiu, cynku, aluminu, um i metalli odpornych na kwasy.

Budowa nowych pomp rotacyjnych, oentryfugalnych ect. do aparatów farbiańskich Obe Meyera i innych, jak również reperacja tychże, a także insektorów, wentylikranów i wszelkiej armatury. 119B1

Nadszedł pierwszy transport wyborowych win znanej na całym świecie firmy
N. Z. SZUSTOW i S-owie
 generalny przedstawiciel
R. PFEIFFER i S-ka Łódź NAWROT 13.
 (90K5) Adres telegraficzny: Pfafferska

Zawodowa Szkoła kroju szycia i robót ręcznych
A. Kopydłowskiej
 Łódź, Piotrkowska 154.
 Kurs kroju, szycia, pasowania i modelowania. Uczenni otrzymują świadectwa.
 Kurs wszelkich robót ręcznych, s'olda, robót freblowskich, introligatorstwa, rysunków i wycinank.
 Zapisy od 10-ej do 1-jej. Dla pracujących kursy wieczorne. Sprzedaż fasonów papierowych. 5 K1

Radzę wszystkim
 zwiedzić skład hurtowo-detal. pod firmą
„Najtańsze źródło“
 bo w mieszkaniu prywatnem
 Łódź, ulica Dzielna № 34.
 Małepołamy, Piótno rozm., Piótno kolor., Parpur (wsypny), Prześwieradia, Reczniki, Obrusy, Kapry, Surówki Caigi, Chustki, welna na Suknie i Bluzki, Etaminy, Batysty, Kretony, Woalf, Szewoty, Bostony, Korty, Sukno, Welny, Satyny i inne tow.
 Jedyny najtańszy skład zakupów dla kupców i kooperatyw!
 Ceny znacznie zniżone! 150B1

Licytacja
 Wyprzedaż Demobilu Wojskowego
 odbędzie się dnia 18 stycznia 1922 r. o godz. 10-jej w Łodzi ul. Kilińskie o 179 (fabryka Schelblera) Przedmioty obejrzeć można w dniami 16 i 17 stycznia od 9 ej do 3-jej godz. Szczegóły w reklamach. Bliższe informacje w E. spożytarze „Demat“ ul. Emilji 10 9 K2

Z dwoma milionami gotówką m.kp.
 i samochodem ciężarowym
 mogę przystąpić do spółki dob ze prosperującego interesu lub poszukuje spółnika do samochodu. Oferty do administracji Rozwoju pod „Poszukujący“. Termin składania ofert do dn. 11 II b. r. 91B2

Elektrycznia miejska w Zdunskiej Woli poszukuje zdolnego
elektromontera
 Oferty z podaniem warunków i odpisami świadectw uprasza się pod powyższy adres. —K2

Charakter!
 zalety, wady, zdolności, przesłanienia jak postępować żeby osiągnąć powodzenie? Przejrzyjcie charakter pisma swojej lub zainteresowanej osoby. Zakomunikujcie imię, rok i miesiąc urodzenia, ile osób najbliższej rodziny; na tych danych otrzymacie od uczonego psychologa grafologa Szyllera — Szkołańska (autora prac naukowych) listem poleconym naukową szczegółową analizę charakteru określenie ważniejszych zdarzeń życiowych. Odpowiedzi na szczerze zadane pytania. Cenne wskazówki i rady. Praca naukowa p. SZYLLERA (SZKOŁAŃSKA), zaszczycona mnóstwem odczw i podziękowań w poczytanych piśmiech krajowych i zagranicznych. Analiza wysyła się po otrzymaniu 500 rub. Jeśli wzięcie pod uwagę że wykonanie analizy wymaga kilka godzin umysłowej pracy, koszt ogłoszeń, pocztowe i t. p. wyżej wyznaczona suma się może wydawać zbyt wysoka. Dla badań osobistych przyjmuje od godz. 12 — 7 Nadzwyczaj ciekawej treści książki. Katalog ilustrowany darmo wysyła się. Na wysyłkę dołączyć znaczek pocztowy.
 Adres: Psycho-Grafolog Szyllera, Szkołnik, Warszawa, Wydawnictwo „Sowi“ Piłkna 25.

DOKTOR SOŁOWIEJCZYK
 (choroby dzieci)
powrócił
 Andrzeja 4. 67d4

Dr. Tadeusz Skubicki
 b. kierownik kliniki położniczej i Medycznej Aka emil 98P1 — w Petersburgu —
 Akuszerja i choroby kobiece i Piotrkowska 175 przyjm. 5-6 pp
 Młody czarny pies ranny w lewą nogę
Zaginął
 Znalazca raczy odprowadzić za dawa nagrodą do kawiarni Piotrkowsk 96. (107K2)

FOTOGRAFJE
 paszportowe wykonuje szybko i tanio Zakład fotograficzny „RAFFAEL“ Główna 5. (106K2)

Dr. Feliks Skuziowski
 ul. ANDRZEJA 11.
 Choroby skórne i weneryczne, godziny przyjęć od 9 — 11 i od 8 do 7, pół pp. Panie do 5. 49-B-5

